

2020 - IIC - MD4061 - Eksamen 1
Eksamensdato: 2020-12-11

1

En 28 år gammel kokk har det siste året hatt tiltakende plager med eksem på hendene. Hun har i perioder vært sykmeldt og har da merket bedring i symptomene. Hun har vært til utredning hos hudlege som har konkludert med at det dreier seg om et irriterende kontakteksem og anbefalt henne å slutte som kokk.

Kan hudsykdommen godkjennes som yrkessykdom?

- A** Ja, det kan godkjennes, men bare hvis hun fortsetter som kokk
- B** Nei, det er bare allergiske hudsykdommer som kan godkjennes som yrkessykdom. Irritativt eksem er så vanlig at det ikke kan godkjennes som yrkessykdom
- C** Ja, det kan godkjennes, men bare hvis hun slutter som kokk
- D** Ja, irriterende kontakteksem er en tilstand som kan godkjennes når det oppstår hos personer som er utsatt for irritanter i jobb

000015f5672b5892

2

Hvilket av følgende utsagn regnes som et typisk «Nøkkelsspørsmål» slik det er definert av Kirsti Malterud, professor i allmennmedisin?

- A** Har du noen bekymringer rundt dette?
- B** Hva bringer deg hit i dag?
- C** Hva skulle du egentlig aller helst ønske at jeg kunne hjelpe deg med?
- D** Hvordan er en typisk dag for deg?

000015f5672b5892

3

Dersom arbeidsmiljøet til en gravid arbeidstaker kan medføre risiko for fosteret, og arbeidsgiver erklærer at det ikke finnes egnet omplasseringsmulighet, har arbeidstakeren rett på lønn under fravær.

Hvilken ytelse er aktuell?

- A** Fødselspenger
- B** Svangerskapspenger
- C** Sykepenger
- D** Permisjon med lønn fra arbeidsgiver

000015f5672b5892

4

Det naturlige forløpet av hoste i forbindelse med akutte luftveisinfeksjoner kan vare lenger enn pasienter flest tror. En systematisk oversikt har sammenlignet pasienters forventninger til varighet av hoste etter akutte luftveisinfeksjoner, med hvor lenge slik hoste vanligvis varer og funnet betydelig diskrepans (Ebell et al. How Long Does a Cough Last?)

Hva er gjennomsnittlig varighet av hoste etter akutte øvre luftveisinfeksjoner ifg denne studien?

- A** 5- 7 dager
- B** 16 -18 dager
- C** 28-30 dager
- D** 10-12 dager

000015f5672b5892

5

Et snekkerfirma restaurerer et hus. En av snekkerne faller i trappen da han bærer materialer til underetasjen. I fallet pådrar han seg en ankelfraktur.

Hvem skal arbeidsgiver melde yrkesskaden til?

- A** Politiet
- B** Arbeidstilsynet
- C** NAV
- D** Snekkerens fastlege

000015f5672b5892

6

Du jobber som fastlege i en kommune hvor utdanningsnivået og inntektsnivået blant innbyggerne er tydelig lavere enn i resten av fylket, selv etter korrigering for aldersforskjeller. Hvordan er det grunn til å tro at helsetilstanden til dine pasienter er sammenliknet med helsetilstanden ellers i fylket?

- A** Dine pasienter har trolig dårligere helse enn befolkningen i resten av fylket
 - B** Dine pasienter har trolig bedre helse enn befolkningen i resten av fylket
 - C** Dine pasienter har trolig omtrent like god helse som befolkningen i resten av fylket
-

000015f5672b5892

7

En av dine eldre pasienter på sykehuset dør. De nærmeste pårørende ønsker opplysninger om hvorfor han døde. Han hadde vanlige sykdommer. Helsepersonellovens § 24 omhandler opplysninger etter en persons død.

Hvordan vil du forholde deg i en slik situasjon?

- A** Ikke gi opplysninger
 - B** Gi opplysninger fra siste innleggelse
 - C** Henvise til fastlegen
 - D** Gi de opplysninger du har
-

000015f5672b5892

8

Pasient- og brukerrettighetsloven gir pasienter og brukere rettigheter overfor helse- og omsorgstjenesten og skal sikre at de får lik tilgang på helse- og omsorgstjenester av god kvalitet. Rettighetene som følger av pasient- og brukerrettighetsloven ses i sammenheng med motsvarende plikter i andre deler av helselovgivningen. Her beskrives blant annet hvem som har ansvaret for at pasienter og brukere får oppfylt sine rettigheter. Hvem har et overordnet ansvar for at befolkningen i en kommune tilbys nødvendige spesialisthelsetjenester?

- A** Kommunen
 - B** Det regionale helseforetaket
 - C** Staten
 - D** Fylkeskommunen
-

000015f5672b5892

9

Man skiller gjerne på direkte og indirekte effekter som global oppvarming har på helse. Hvilken av disse er et eksempel på en direkte effekt av menneskeskapte klimaendringer?

- A** Luftforurensning
 - B** Endringer i matsikkerhet
 - C** Hetebølger
 - D** Endring i spredningsmønster av vektorbårne sykdommer
-

000015f5672b5892

10

En 45 år gammel mann arbeider i en bedrift som utvinner og bearbeider skifer. Han røyker 1 pakke tobakk pr. uke. Han får tatt jevnlige spirometrier hos bedriftshelsetjenesten, og de siste årene har han fått en gradvis reduksjon i FVC-verdiene sine. Han har litt tørrhoste, ellers ingen symptomer fra luftveiene.

Hvilken tilstand må vi mistenke?

- A** Kullstøvpneumokoniose pga eksponering for kullstøv i forbindelse med fyring i verkstedet
 - B** Astma pga eksponering for støv i produksjonslokalene
 - C** KOLS pga mangeårig røyking
 - D** Silikose pga eksponering for kvartsholdig støv
-

000015f5672b5892

11

Du er fastlege til en godt voksen kvinne i Trondheim. Datteren hennes er 32 år og skal opereres om 2 dager for cancer mamma med spredning til aksillære lymfeknuter. Datteren har to barn på 2 og 5 år og datterens mann er på sykehus etter fall fra en stige i går. Det er påvist brudd i en nakkevirvel, men han har ingen pareser. Kvinnen spør deg som fastlege om hun kan få en sykmelding fordi hun er helt fra seg av bekymring over hele situasjonen til datteren og familien hennes. De bor på en annen kant av landet og har ingen nære som kan hjelpe til med barna. Hun ber deg om en ukes sykmelding slik at hun kan reise etter jobb i morgen for å være noen dager med datteren. Hvilke faglige råd vil det være mest riktig å gi kvinnen i denne situasjonen.

- A Hun kan søke om pleiepenger til pleie av nære pårørende i terminalfasen
- B Hun kan søke om utvidede omsorgspenger pga. alvorlig sykdom i nær familie.
- C Hun kan søke om velferdspolispermisjon, eventuelt med lønn, fra arbeidsgiver
- D Hun kan be om sykmelding (sykepenger) pga. akutt situasjonsbetinget stress

00001595672b5892

12

Forskrift om kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter stiller flere krav som må være oppfylt før pasienten kan utskrives.

Hvilket krav er nedfelt i denne forskriften?

- A Fastlegen skal varsles før utskrivning når det foreligger behov for medisinsk oppfølging av pasienten
- B Det skal foreligge et klart standpunkt til diagnose(r)
- C Kommunen har forpliktet seg til å følge opp behandlingen som sykehuset har startet og er nedfelt i faglige retningslinjer
- D Sykehuset må ha vurdert om kommunen har et forsvarlig tilbud til pasienten

00001595672b5892

13

Hva er den viktigste oppgaven til Den rettsmedisinske kommisjonen?

- A Gjennomføre kurs i rettsmedisinsk sakkyndig arbeid
- B Kvalitetsikre alle rettsmedisinske sakkyndige vurderinger i straffesaker
- C Fungere som rådgiver for domstolene
- D Utarbeide høringsuttalelser i rettsmedisinske spørsmål

00001595672b5892

14

De senere år har begrepet overdiagnostikk dukket opp i medisinen.

Hvilken av de følgende forklaringer eller definisjoner av begrepet er mest korrekt?

- A Diagnostisk utredning og testing av personer eller pasienter i fravær av klar medisinsk indikasjon
- B Diagnose av en sykdom/tilstand som ikke ville ledet til plager, symptomer eller død hvis den ikke hadde blitt oppdaget
- C Når en test gir mange falsk positive prøvesvar leder det per definisjon til overdiagnostikk
- D Bruk av diagnostiske tester som har lav positiv prediktiv verdi

00001595672b5892

15

Du har på allmennlegekontoret en pasient der du vet at han tidligere har vært verkstedsarbeider i 15 år. Han har nylig fått påvist et malignt mesoteliom i pleura. Du lurer på om tilfellet kan være arbeidsrelatert og om du skal melde tilfellet som yrkessykdom på skjema 154 B til Direktoratet for arbeidstilsynet.

Har legen i et slikt tilfelle plikt til å sende melding om yrkessykdom og hva er i tilfelle begrunnelsen for svaret?

- A Ja, fordi mange tilfeller av kreftsykdom hos verkstedsarbeidere kan få yrkesskadeerstatning.
- B Nei, fordi malignt mesoteliom ikke er et karakteristisk sykdomsbilde hos verkstedsarbeidere.
- C Nei, fordi det er den avdelingen som har stilt diagnosen som skal sende melding.
- D Ja, fordi legen har en berettiget mistanke om at det kan foreligge en yrkessykdom.

00001595672b5892

16

Du er fastlege for ei 57 år gammel kvinne som nylig har fått påvist moderat forhøyet blodtrykk. Dere diskuterer om hun kan redusere blodtrykket ved å endre levevaner. Kostholdet hennes er svært likt et gjennomsnittlig kosthold i Norge og utfra samtalen vurderer du at hun bør redusere saltinntaket. Hva vil være den beste endringen hun kan gjøre i kostholdet sitt?

- A Slutte å salte maten ved bordet
- B Velge strøsalt med lavere saltinnhold
- C Erstatte salt med andre typer krydder når hun lager mat
- D Bruke mindre bearbejdede matvarer

000015f5672b5892

17

Du er radiolog og vurderer et røntgen thorax-bilde av en 48 år gammel norsk bonde som over flere uker har vært plaget med tørrhoste, feberfølelse og leddsmerter. På bildet ses spredte, små forandringer. Frie lungesinus og normal konfigurasjon av thorax. Hva er den mest sannsynlige forklaringen på pasientens symptomer?

- A Lungetuberkulose
- B Allergisk alveolitt
- C Silikose
- D Pneumoni

000015f5672b5892

18

Kan en LAR-pasient noen gang regnes som rusfri?

- A Nei, pasienten bruker jo høye doser av A-preparater.
- B Ja, men bare hvis pasienten har lovet at hun/han ikke skal ruse seg resten av livet.
- C Ja, så lenge pasienten ikke inntar andre vanedannende rus- og/eller legemidler
- D Ja, så lenge pasienten ikke har venner i rusmiljøet .

000015f5672b5892

19

I Sør-Korea ble ultralydundersøkelse av tyreoida tilbudt som en tilleggsundersøkelse ved helsekontroll fra midten av 1990 tallet. Insidensraten av tyreoidakreft var 15 ganger høyere i 2011 enn i 1993. Mortaliteten av tyreoidakreft var helt stabil i denne perioden. Hva skyldes denne økningen i insidens av tyreoidakreft og uendret mortalitet?

- A Tidlig diagnostikk og behandling
- B Overdiagnostisering
- C Feildiagnostisering
- D Bedre behandling av tyreoidakreft

000015f5672b5892

20

Når myndighetene beslutter om man skal ta i bruk nye legemidler gjøres en vurdering av forholdet mellom nytte og kostnad. Jo høyere nytte for en gitt kostnad jo større sjanse for at legemidlet vil bli tatt i bruk.

Hvilket av forholdene under har også betydning når myndighetene treffer sin avgjørelse?

- A Om sykdommen i hovedsak rammer personer med lavere sosioøkonomisk status
- B Gjennomsnittlig alder når sykdommen rammer
- C Om sykdommen i hovedsak rammer personer i arbeidsfør alder
- D Om sykdommen er selvforskyldt, f.eks. gjennom livsstilsfaktorer som røyking eller kosthold.

000015f5672b5892

21

Les følgende allmennmedisinske journalnotat:

Hyppig vannlatning. Siste 2-3 dager svie og hyppig vannlatning, men ikke feber eller nedsatt allmenntilstand. Abdomen; Øm over symfyse, Nyrelosjer: u.a. Urinstix; + nitritt, + blod, +++ leucocytter. Resept: Selexid 200 mgx3 i 3 dager. Rikelig drikke. Ny kontakt hvis manglende bedring. Hvilke PSOAP-momenter dekker journal notatet?

- A** SOAP
 - B** PSOP
 - C** POAP
 - D** PSAP
-

000015f5672b5892

22

Kvikksølv (Hg) er et metall som brukes i mange sammenhenger, men som dessverre også er giftig. Hva er det som er så spesielt med kvikksølv i fysisk/kjemisk sammenheng?

- A** Kvikksølv er flytende ved romtemperatur og vil derfor også i noen grad fordampe
 - B** Kvikksølv kan bli kvernet opp og bli brukt i rødt fargestoff (lakk)
 - C** Kvikksølv er et edelt metall og oksideres aldri eller meget sjelden
 - D** Kvikksølv er stabilt og tåler høy temperatur
-

000015f5672b5892

23

En 35 år gammel snekker skades i en arbeidsulykke. Han blir etter ulykken vurdert som 100 % varig ervervsmessig ufør.

Hvilken økonomisk ytelse i forbindelse med yrkesskaden, ut over selve uføretrygden, vil i utgangspunktet være den mest betydelige?

- A** Ménerstatning for tort og svie fra NAV
 - B** Erstatning fra NAV for tapt arbeidsfortjeneste framover
 - C** Erstatning fra arbeidsgivers forsikringsselskap for tapt arbeidsfortjeneste framover
 - D** Tilleggstrygd fra NAV i forbindelse med yrkesskaden
-

000015f5672b5892

24

En 60 år gammel bonde besvimer i siloen (høy silo for lagring av gras). Heldigvis oppdager sønnen hva som har skjedd. Han får satt igang siloviften og tilkalt hjelp slik at faren blir hentet ut i live. Bonden kommer til seg selv når han får surstoff. Han har hoste til å begynne med, men den går over etterhvert. Du er tilkalt som legevaktslege.

Hva er det viktigste du skal gjøre videre?

- A** La ham få bruke surstoff hjemme det første døgnet
 - B** Legge ham inn til observasjon
 - C** Gi antiastmatika
 - D** Ta ham med på kontoret for å få tatt spirometri
-

000015f5672b5892

25

Et utbyggerfirma bygger nye boliger i utkanten av et etablert boligfelt. Underveis i byggeperioden får de tidsnød og velger derfor å legge vare- og massetransport til kveldene. Naboene til byggefeltet klager til kommunen over plagsom støy som følge av endret aktivitet. Firmaet forsvarer driftsendringen ved å vise til at det kun er noen få naboer som har uttrykt misnøye og at kveldsaktiviteten uansett ikke er permanent.

Kommunen vurderer om det er nødvendig å føre tilsyn med virksomheten. Hvilken betydning har omfanget av naboenes plager for kommunens tilsynsplikt?

- A** Kommunen skal føre tilsyn med de faktorer og forhold i miljøet som har betydning for helsa i befolkningen. Det at få personer plages tilsier at kommunen ikke har tilsynsplikt.
- B** Kommunen skal føre tilsyn med de faktorer og forhold i miljøet som til enhver tid kan ha innvirkning på helsa. Det har derfor ikke betydning at det er få naboer som klager eller at belastningen er midlertid.
- C** Kommunen skal føre tilsyn med de faktorer og forhold i miljøet som har stor betydning for helsa. Det at få personer plages og at situasjonen er midlertidig tilsier samlet sett at kommunen ikke har tilsynsplikt.
- D** Kommunen skal føre tilsyn med de faktorer og forhold i miljøet som har varig betydning for helsa. Det at situasjonen er midlertidig tilsier at kommunen ikke har tilsynsplikt.

000015f5672b5892

26

Hvilke tre hovedinntektskilder har næringsdrivende fastleger?

- A** Fra kommunen i form av fast lønnsinntekt ut fra legens ansiennitet
Honorar for attestarbeid, legeerklæringer og vaksinerings
Pasientens egenandeler
- B** Fra kommunen i form av basistilskudd ut fra listelengde
Fra HELFO i form av trygderefusjon for takster
Honorar for attestarbeid, legeerklæringer og vaksinerings
- C** Fra kommunen i form av basistilskudd ut fra legekontorets utgifter
Fra HELFO i form av trygderefusjon for takster
Pasientens egenandeler
- D** Fra kommunen i form av basistilskudd ut fra listelengde
Fra HELFO i form av trygderefusjon for takster
Pasientens egenandeler

000015f5672b5892

27

En 67 år gammel mann har fått påvist lungekreft. Han har jobbet i bygge og anleggsbransjen i 47 år. Han har røykt daglig siden 15 års alder. Han spør fastlegen sin om lungekreften kan skyldes arbeidsmiljøet og om han rett på noen form for erstatning. Hva bør fastlegen gjøre?

- A** Lungekreften skyldes mest sannsynlig røykingen og pasienten har derfor ingen spesielle trygdemedisinske rettigheter, men fastlegen bør spørre litt mer om hva pasienten har arbeidet med, og dersom det foreligger relevant eksponering, så bør han sende melding til arbeidstilsynet på skjema 154b.
- B** Fastlegen bør spørre litt mer om hva pasienten har arbeidet med, og dersom det foreligger relevant eksponering som kan gi økt risiko for lungekreft, (for eksempel eksponering for asbest,) så bør han henvise pasienten til en arbeidsmedisinsk vurdering.
- C** Lungekreften skyldes mest sannsynlig røykingen og pasienten har derfor ingen spesielle trygdemedisinske rettigheter. Fastlegen bør forklare dette til pasienten.
- D** Fastlegen bør unngå å diskutere temaet med pasienten fordi dette er bedriftshelsetjenestens oppgave.

000015f5672b5892

28

En tidligere frisk kvinne ligger på kirurgisk sengepost. To dager tidligere gjennomgikk hun en åpen operasjon i buken der deler av colon ble fjernet på grunn av tykktarmskreft i tidlig stadium. Hun fikk i forbindelse med operasjonen innlagt epiduralkateter og hun har blitt satt på paracetamol 1 gram x 4. Hun har vært godt smertelindret etter operasjonen. Du har vakt og blir kontaktet av sykepleier på sengeposten som forteller at kvinnen utover kvelden har hatt økende smerter fra buken, og at disse ikke lindres effektivt av ketobemidon intravenøst. Hva er det viktigste å vurdere i denne situasjonen?

- A** Om epiduralkateteret kan ha sklidd ut.
- B** Om smerten skyldes en alvorlig komplikasjon, som infeksjon eller ischemi.
- C** Om pasienten kan ha nytte av å bytte fra ketobemidon til morfin.
- D** Om økt smerte er uttrykk for at pasienten er engstelig for om det er spredning.

0000159F5672b5892

29

I hvilken svangerskapsuke får RhD-negative gravide tilbud om å ta blodprøve til foster RhD-typing og ny undersøkelse for blodtypeantistoff ?

- A** 32
- B** 24
- C** 28
- D** 20

0000159F5672b5892

30

En tidligere frisk, ung mann kommer til deg som fastlege fordi han i løpet av en måneds tid har fått et voksende utslett på baksiden av venstre lår. Den siste uka har han også fått brennende og prikkende smerter i venstre bein, noe som hindrer ham i å ta sine vanlige skogsturer. Du mistenker borreliose og henviser ham som øyeblikkelig hjelp til lokalsykehuset. Din kollega ved legesenteret spør deg etterpå om ikke dette er en allmennfarlig smittsom sykdom som bør meldes til MSIS – Meldesystem for smittsomme sykdommer. Du blir usikker, men den øvrige kunnskapen du har om melding av smittsomme sykdommer tilsier hva du bør gjøre. Hva er den best måten å håndtere situasjonen på?

- A** Allmennfarlige smittsomme sykdommer skal meldes ved sterk klinisk mistanke. Du skal derfor melde.
- B** Meldekriteriene for allmennfarlige smittsomme sykdommer varierer. Du må undersøke hva som gjelder i dette tilfellet.
- C** Som allmennfarlige smittsomme sykdommer regnes sykdom som smitter mellom mennesker. Borreliose skal derfor ikke meldes.
- D** Allmennfarlige smittsomme sykdommer meldes kun etter laboratoriepåvisning. Det blir i så fall sykehuset som skal melde.

0000159F5672b5892

31

Når myndighetene beslutter om man skal ta i bruk nye legemidler gjøres en vurdering av forholdet mellom nytte og kostnad. Jo høyere nytte for en gitt kostnad jo større sjanse for at legemidlet vil bli tatt i bruk. I tillegg vurderes også sykdommens alvorlighetsgrad. Hvordan operasjonaliseres «alvorlighet»?

- A** Prognose, dvs gjenstående levetid uten behandling
- B** Helsetap over livsløpet; målt som tap av tidligere og framtidige gode leveår
- C** Relativt prognosetap; dvs andel av framtidige gode leveår som tapes uten behandling
- D** Absolutt prognosetap; dvs tap av framtidige gode leveår uten behandling

0000159F5672b5892

32

En kvinne på 43 år oppsøker deg etter å ha blitt bitt av en hund i Sørøst-Asia for 4 uker siden. Hun er redd at hunden kan være smittet av rabies. Hun sier hunden virket frisk, og hun har fått vite at den fortsatt lever og virker frisk. Selv har hun følt seg syk med diffus sykdomsfølelse, stivhet og nummenhet i kroppen, samt hjertebank og ønsker å finne ut om hun er smittet. Ved undersøkelse finner du ingen patologiske kliniske funn. Hun har fått tetanusvaksine for to år siden. Hva er den riktige medisinske håndteringen av denne pasienten?

- A** Du bestiller immunglobuliner mot rabies og vaksine fra Folkehelseinstituttet slik at pasienten får behandling snarest.
- B** Da hunden fortsatt er i live og virker frisk 4 uker etter hendelsen, trenger du ikke gjøre noe: Det er usannsynlig at hunden har vært smittet med rabies.
- C** Du vet at rabies er en øyeblikkelig hjelp-tilstand og legger henne inn på infeksjonsmedisinsk avdeling umiddelbart.
- D** Du bestiller rabies-serologi for å finne ut om hun er smittet.

00001595672b5892

33

Forekomsten av tykktarmskreft i Norge har økt gjennom flere tiår og er blant verdens høyeste. Lite fysisk aktivitet øker risikoen for tykktarmskreft og risikoen faller med økende aktivitetsnivå. Basert på prinsippene bak det såkalte forebyggingsparadokset, hva slags type tiltak knyttet til fysisk aktivitet bør du prioritere for å redusere forekomsten av tykktarmskreft?

- A** Tiltak som utjevner forskjeller i aktivitetsnivå i befolkningen
- B** Tiltak som øker andelen av befolkningen som er svært aktive
- C** Tiltak som øker gjennomsnittlig nivå av fysisk aktivitet i befolkningen
- D** Tiltak som reduserer andelen av befolkningen som er helt inaktive

00001595672b5892

34

Hvilket utsagn beskriver best essensen i traumesensitiv klinisk praksis ?

- A** Å screene alle pasienter for belastende livshendelser (traumer) ved å bruke spørreskjema
- B** Unngå å spørre pasienter om belastende livshendelser (traumer) for å unngå retraumatisering
- C** Å kunne snakke med pasienter om belastende livshendelser på en skånsom måte og skape et trygt klinisk rom
- D** En psykologisk terapi/behandlingsmetode av pasienter med Post Traumatisk Stress Disorder (PTSD)

00001595672b5892

35

Du har legevakt og blir kalt ut akutt til et barn på 5 måneder som har hatt krampeanfall. Krampene varte i 2-3 minutter og har gitt seg når du undersøker barnet. Foreldrene forteller at barnet har vært sutrete i dag. Ved generell undersøkelse av barnet finner du ikke noe galt, bortsett fra feber på 38,5 grader.

Hva er riktigst å gjøre med dette barnet?

- A** Du forklarer foreldrene at ingen tiltak er nødvendig, men legger igjen en tube med diazepam rektalvæske som foreldrene kan sette i endetarmen ved nye anfall.
- B** Du ber foreldrene kjøle ned barnet og evt gi Paracet ved temperatur over 38.
- C** Du forteller foreldrene at barnet har feberkramper som er en ufarlig tilstand som ikke skal behandles siden anfallet har gått over.
- D** Du legger inn barnet på sykehus pga uavklarte kramper hos et lite barn.

00001595672b5892

36

En eldre mann blir funnet død inne i restene av huset sitt etter at dette hadde brent ned. Ved obduksjonen fant man en forbrent og delvis forkullet kropp. De indre organer var lyserøde, og i luftrøret var det moderat mengder sotpartikler. Hjertets kranspulsårer hadde moderat til uttalt åreforkalkning, og i hjertemuskulaturen var det et gammelt lite infarkt. Han var sist sett i live dagen før da han gikk ravende full opp til sitt hus.

Hva er den mest sannsynlige dødsårsaken?

- A** Plutselig hjertedød
- B** Forbrenning
- C** Kullsforgiftning
- D** Akutt alkoholforgiftning

000015f5672b5892

37

Din neste pasient på fastlegekontoret er en 65 år gammel kvinne. Hun har insulinbehandlet diabetes type II og bruker antikoagulasjon og antihypertensiva etter et lite hjerneslag. Hun fikk diagnosen depresjon etter slaget og står på antidepressiva. Hun har relativt uttalt artrose i begge knær. Hvilket begrep blant følgende er mest gyldig for å beskrive situasjonen hos denne kvinnen?

- A** Hun er preget av "tolerabelt stress"
- B** Hun har "komorbiditet"
- C** Hun har "multimorbiditet"
- D** Hun er "medikalisert"

000015f5672b5892

38

En 19 år tidligere frisk mann legges inn på medisinsk avdeling pga feber og dyspnø. Det påvises en lobær pneumoni. Blodtrykket er 120/70, puls 100, Sat 96%, RF 28, Tp 40,1. Det tas blodgass av pasienten.

Hvilket resultat vil du forvente å finne?

- A** Høy pH, høy pCO₂
- B** Lav pH, høy pCO₂
- C** Høy pH, lav pCO₂
- D** Lav pH, lav pCO₂

000015f5672b5892

39

Som turnuslege ved medisinsk avdeling har du ansvar for en 84 år gammel kvinne som ble innlagt fra hjemmet grunnet funksjonssvikt. Hun har kostregulert diabetes mellitus type 2 og har tidligere hatt et iskemisk hjerneslag uten nevrologiske sekveler. Hun har fått påvist et kompresjonsbrudd i ryggen. Du vet at osteoporosebehandling er viktig for å forebygge nye brudd. Estimert GFR er 63 (lett nedsatt eGFR: 60-89 ml/min).

Hvilken plan for osteoporosebehandling legger du for denne pasienten?

- A** Tilskudd med Vitamin D og Kalsium. Beregne FRAX score (10 års risiko for brudd) og henvise til DXA for måling av beinmineralitet. Behandle med bisfosfonat ukentlig pr. os ved T-score i området -1.5 til -3.5 og/eller FRAX score > 20 %.
- B** Tilskudd med Vitamin D og Kalsium. Beregne FRAX score (10 års risiko for brudd) og henvise til DXA for måling av beinmineralitet. Behandle med bisfosfonat ukentlig pr. os Ved T-score i området -1 til -3.5 og/eller FRAX score > 15 %.
- C** Tilskudd med Vitamin D og Kalsium, laddningsdose med høydose Vit-D3 samt bisfosfonat intravenøst 1 gang pr år. Henviser til DXA-måling.
- D** Tilskudd med Vitamin D og Kalsium samt bisfosfonat ukentlig pr. os. Henviser til DXA-måling.

000015f5672b5892

40

Alle bedrifter skal ha sikkerhetsdatablad for kjemiske stoffer/produkter som brukes og kan medføre helsefare.

Hvem har ansvaret for dette?

- A Verneombud
- B Arbeidsgiver
- C Arbeidstilsynet
- D Bedriftshelsetjenesten

000015f5672b5892

41

Du er turnuskandidat i almenpraksis og har henvist en pasient til sykehuset pga kneplager. Han har nå fått time til arthroskopi i narkose, og i innkallingsbrevet står det at han skal møte fastende. Pasienten spør: Hva er fastetiden for fast føde før narkosen?

- A 2 timer
- B 4 timer
- C 6 timer
- D 8 timer

000015f5672b5892

42

En kvinne kommer til første svangerskapskontroll og du finner ut at hun er førstegangsgavid, i uke 9. Hun lurer på hvilket kontrollopplegg hun kan få gjennom hele graviditeten. Hva er basisprogrammet hun bør få tilbud om i svangerskapet?

- A Det er fritt opp til kvinnen å velge antall undersøkelser
- B 10 kontroller hos fastlege eller jordmor
- C 7 kontroller hos fastlege og/eller jordmor og 1 ultralydundersøkelse
- D 4 kontroller hos jordmor, 3 hos fastlege og 1 ultralydundersøkelse

000015f5672b5892

43

En mann som anslås å være i 30-40-årene kommer inn komatøs med ambulanse til akuttmottaket etter å ha blitt funnet utendørs. Han har miose og respirasjonsfrekvensen er 5 per minutt. Der foreligger ingen andre opplysninger.

Hvilken antidot vil det være aktuelt å gi?

- A Fomepizol
- B Nalokson
- C Flumazenil
- D Fysiostigmin

000015f5672b5892

44

Du er tilsynslege på sykehjem for en pasient med demens som har behov for å få gjennomført tannbehandling pga. en alvorlig tannrotsbetennelse. Pasienten vegrer seg for å spise pga. plager fra munnen og har begynt å gå ned i vekt. Du informerer pasienten om tilstanden hans og hvilken behandling du mener er nødvendig. Til tross for forsøk på tillitsskapende tiltak fra personalet motsetter pasienten seg tannbehandlingen. Etter å ha snakket med pasienten, vurderer du at han ikke er samtykkekompetent med tanke på den planlagte tannbehandlingen. Din vurdering er at tannbehandlingen er nødvendig helsehjelp og at han risikerer å bli alvorlig underernært uten behandlingen. Du vil gjøre et tvangsvedtak etter Pasient- og brukerrettighetslovens kapittel 4A. Pasienten er enkenmann og har to sønner og en datter. Datteren står oppført som hans nærmeste pårørende.

Hva må du kontakte datteren for å spørre om i forbindelse med tvangsvedtaket?

- A Om hun samtykker til at pasienten gjennomfører den planlagte behandlingen
- B Om alle barna samtykker til at pasienten gjennomfører den planlagte behandlingen
- C Hva pasienten selv ville ha ønsket seg
- D Hvilken behandling barna ønsker at pasienten skal få

000015f5672b5892

45

Du er sykehjemslege og blir bedt om å vurdere en 90 år gammel kvinne som den siste tiden har begynt å rope når hun er alene. Personalet holder snart ikke ut lenger og vil at du snarest iverksetter tiltak. Kvinnen har tidligere vært sprek, men fikk sykehjemsplass etter at hun ble blind. Du gjennomfører en grundig somatisk undersøkelse og kartlegger også i forhold til angst, depresjon og psykotiske symptomer uten å finne noe sikkert. Hvilken behandling velger du først?

- A** SSRI
- B** Benzodiazepiner
- C** Miljøtiltak
- D** Antipsykotikum

0000159F5672b5892

46

En 83 år gammel mann blir innlagt på medisinsk avdeling pga nyoppstått falltendens. Han er svært mager og har BMI 17. Han har vært enkemann det siste året. En nabo som har vært på besøk har uttrykt bekymring for hvordan pasienten greier seg hjemme. De første dagene spiser han minimalt, men etter noen dagers behandling for en urinveisinfeksjon kvikner han til og «spiser som en hest» ifølge sykepleier. Noen dager senere begynner han å utvikle ødemer. Du vurderer at han har symptomer på hjertesvikt.

Hvilke elektrolyttforstyrrelser er mest sannsynlige i denne situasjonen?

- A** Hypokalemi, hypofosfatemi, hypermagnesemi
- B** Hyperkalemi, hyperfosfatemi, hypermagnesemi
- C** Hypokalemi, hypofosfatemi, hypomagnesemi
- D** Hyperkalemi, hypofosfatemi, hypomagnesemi

0000159F5672b5892

47

En asylsøker fra Eritrea blir innkalt til helseundersøkelse etter at han er kommet til Norge. Han føler seg helt frisk nå, og har aldri vært alvorlig syk.

Hvilke undersøkelser er pliktige/påbudt hos denne pasienten?

- A** Det er påbudt med tuberkuloseundersøkelse med lungerøntgen og IGRA eller Mantouxtest.
- B** Da pasienten er helt frisk og aldri har vært alvorlig syk, er det ingen grunn til å gjøre videre undersøkelser av pasienten.
- C** Det er påbudt med HIV-test og tuberkuloseundersøkelse med lungerøntgen og IGRA eller Mantouxtest.
- D** Med tanke på smittefare må han sjekkes for alle vanlige, smittsomme infeksjonssykdommer inkludert HIV og tuberkulose.

0000159F5672b5892

48

Mobilisering er viktig etter kirurgi, men fører ofte til en bevegelesutløst (dynamisk) smerte.

Hvilke medikamenter/teknikker gir effektiv lindring av slik bevegelesutløst (dynamisk) smerte?

- A** Intravenøse opioider og glucocorticoider
- B** Epidural smertelindring og perifere nerevblokader
- C** Glucocorticoider og perifere nerveblokader
- D** Epidural smertelindring og intravenøse opioider

0000159F5672b5892

49

En 65 år gammel mann kommer til akuttmottaket på grunn av økende magesmerter siste uken. Smertene er relativt konstante, kjennes best i ryggen, og har økt på de siste dagene. Mannen har kjent hypertensjon og har røykt tidligere. Han er afebril.

Hvilken av de følgende undersøkelsene kan gjøres i akuttmottaket og bestemme den mest sannsynlige årsaken til smertene ved positivt funn?

- A** Abdominal palpasjon
- B** Håndholdt ultralyd
- C** Blodprøve med Troponin-T
- D** Rtg oversikt abdomen

0000151F5672b5892

50

Hva er mest riktige fremgangsmåte under initial behandling av bevisstløs pasient utenfor sykehus?

- A** Se deg rundt etter farer, vurdere og behandle luftveishinder, problemer med åndedrett og vurdere sirkulasjon. Holde pasienten varm og måle blodsukker.
- B** Vurdere luftvei, pust og sirkulasjon, teste for nakkestivhet og ringe etter luftambulansesenter for videre transport.
- C** Se deg rundt for å se etter farer, vurdere luftvei, pust og sirkulasjon, se på pupiller og score Glasgow Coma Score
- D** Sjekk luftvei, åndedrett og sirkulasjon for å få oversikt. Etablere en PVK og legge på en nakkekrage. Vent på hjelp

0000151F5672b5892

51

Hva skjer hvis en ny behandling reduserer varigheten av en sykdom?

- A** Prevalensen av sykdommen vil reduseres
- B** Insidensraten av sykdommen vil øke
- C** Insidensraten av sykdommen vil reduseres
- D** Både insidensraten og prevalensen av sykdommen vil reduseres

0000151F5672b5892

52

Hvilken av følgende undersøkelser gir informasjon om pasientens sirkulatoriske status?

- A** pO₂
- B** Hb
- C** Base excess
- D** pCO₂

0000151F5672b5892

53

Ved mammografiscreening i aldersgruppen 50-54 år er den positiv prediktive verdien ca. 10%. Etter første screeningrunde må ca. 5% til etterundersøkelse. Det inviteres 50.000 kvinner og 80% møter opp.

Hvor mange kvinner vil ha falske positive mammografiresultat i denne screeningrunden?

- A** 1500
- B** 2000
- C** 2300
- D** 4000
- E** 1800

0000151F5672b5892

54

En arteriell blodprøve blir tatt fra en stabil pasient som ikke har vesentlige respiratoriske forstyrrelser og som ikke får oksygentilførsel. Blodprøven blir tatt i en plastsprøyte for blodgassanalyser og blir liggende i romtemperatur i 30 minutter før analysering. Hvilke preanalytiske feilkilder vil sannsynligvis være mest fremtredende?

- A** pO₂ falskt lav, pH falskt høy, kalium falskt høy
 - B** pO₂ falskt lav, pH falskt høy, glukose falskt lav
 - C** pO₂ falskt lav, pH falskt lav, pCO₂ falskt lav
 - D** pO₂ falskt lav, pH falskt lav, laktat falskt høy
-

000015f5672b5892

55

En 93 år gammel kvinne har vært svært vital og sprek for alderen, men de siste par dagene fått falltendens og klarer ikke lenger stelle seg selv. Du blir tilkalt på legevakt. Pasienten sitter i en stressless. Datter har flyttet inn fordi moren ikke kan klare seg selv, men nå må hun dra igjen og lurert på hva man skal gjøre nå.

Pasienten virker litt medtatt. Puls 98 uregelmessig, BT 118/65, temp 36,5, respirasjonsfrekvens 20. Hun klarer ikke stå på beina, men du finner ikke noe sikkert på nevrologisk undersøkelse. Hva gjør du?

- A** Dette er best forenlig med en cystitt, du ber henne komme på kontoret ditt neste dag med urinprøve.
 - B** Dette er et sosialt problem hos en gammel dame med lite familie i nærheten, du ringer hjemmesykepleien og ber om at de stiller opp
 - C** Dette er akutt funksjonssvikt og du legger henne inn på sykehus.
 - D** Dette er et akutt pleieproblem hos en svært gammel dame, hun legges inn på akutt sykehjemsplass
-

000015f5672b5892

56

Hva er riktigste utsagn om frailty («skrøpeligheit»)?

- A** Frailty er en tilstand med funksjonssvikt grunnet multisykdom og polyfarmasi
 - B** Frailty er en tilstand med økt sårbarhet grunnet nedsatte fysiologiske reserver og dysregulering i flere organsystem
 - C** Frailty er en tilstand med langtkomne aldersforandringer i mange organsystem som gir multisykdom og polyfarmasi
 - D** Frailty er en tilstand med økt infeksjonstendens som på sikt gir avmagring og funksjonssvikt
-

000015f5672b5892

57

Du jobber som sykehjemslege og ansvarlig sykepleier ber deg gi noe beroligende til en 91 år gammel mann med demens som er vanskelig å ha med å gjøre. Du forsøker å snakke med pasienten men får ingen fornuftig respons. Fra forelesninger husker du at reminisens er en teknikk som brukes i kommunikasjon med personer med demens.

Hva går metoden ut på?

- A** Ta fram hendelser fra tidligere i livet
 - B** Forsøke å snakke om noe annet for å avlede pasienten
 - C** Fortelle pasienten hvordan ting egentlig henger sammen
 - D** Ta utgangspunkt i at man respekterer den oppfatningen og de følelser pasienten har og samtaler ut fra det
-

000015f5672b5892

58

Hvordan er utviklingen av verdens befolknings helsetilstand i historisk perspektiv?

- A Det finnes ikke indikatorer som kan fortelle hva som er den reelle situasjon.
- B De siste 50 år er helsetilstanden forbedret mye mer enn de forrige 3000 år.
- C Den ble gradvis bedre over de siste 3000 årene, med unntak av de siste 50 årene, hvor den igjen har blitt gradvis verre.
- D Den ble gradvis bedre over de siste 3000 årene, men har stabilisert seg slik at den nå er på samme nivå som for 50 år siden.

0000159F5672b5892

59

Tuberkulose er et økende problem i moderne tid. Hvor mange mennesker utvikler tuberkulose i global sammenheng årlig og hvor mange dør av tuberkulose hvert år?

- A To millioner får sykdommen og 500 000 dør
- B Åtte millioner får sykdommen og 1.5 millioner dør
- C Tretti millioner får sykdommen og åtte millioner dør
- D Tyve millioner får sykdommen og fem millioner dør

0000159F5672b5892

60

Du er fastlege for en 35 år gammel kvinne som i flere år har vært plaget med forstoppelse. Hun har prøvd volumøkende laksantia (Vi-Siblin) med liten effekt, men har hatt effekt av osmotisk virkende laksantia (Laktulose). Hun har ikke underliggende alvorlig sykdom og oppfyller derfor ikke vilkår for forhåndsgodkjent refusjon etter blåreseptforskriften §2.

Hva gjelder for foreskrivning av Laktulose og kostnader til behandlingen i dette tilfellet?

- A Pasienten kan få dekket kostnader til behandlingen dersom spesialist i gastroenterologi vurderer at hun bør ha denne behandlingen.
- B Du som lege kan søke om individuell refusjon og kan skrive ut Laktulose på blå resept dersom søknaden innvilges
- C Pasienten kan søke om individuell refusjon og kan få Laktulose på blå resept dersom søknaden innvilges.
- D Pasienten kan kjøpe Laktulose reseptfritt eller få det utskrevet på hvit resept, men kan ikke få dekket eller refundert kostnader

0000159F5672b5892

61

I sammenligning av helse og levekår mellom U-land og I-land er den demografiske transisjon et viktig begrep. Begrepet er også viktig når man ser på den historiske helseutvikling i utviklede land som Norge.

Hva menes med den demografiske transisjon?

- A At guttebarn er foretrukket og dette kan oppfylles ved at jentefostre aborteres eller jentebarn "forsviner", noe som medfører ujevn og problematisk kjønnsfordeling i befolkningen
- B At tilgjengeligheten av helsetilbud er ulikt fordelt ved at særlig kvinner og barn har lavest tilgjengelighet og dermed har høyere dødelighet
- C At befolkningen migrerer fra landsbygd til byer
- D At et samfunn endrer seg fra å ha høy dødelighet og høye fødselstall til lavere dødelighet og etterhvert lavere fødselstall

0000159F5672b5892

62

En screeningtest fanger lettere opp langsomt voksende kreftsvulster enn de hurtigvoksende svulstene. Hva kalles denne form for bias?

- A Length bias
- B Lead time bias
- C Seleksjonsbias
- D Målefeil

0000159F5672b5892

63

Innenfor sosialmedisin, samfunnsmedisin og i helsepolitikken snakker man om "gradientutfordringen". Hva menes med gradientutfordringen?

- A Folk med lav inntekt har dårligst helse.
- B Kvinner har høyere sykkelighet, men lavere dødelighet enn menn.
- C Helsen blir trinnvis dårligere for hvert steg nedover den sosiale rangstigen.
- D Helsen blir dårligere jo kaldere klimaet er.

0000159F5672b5892

64

En 26 år gammel kvinne kommer på legekantoret ditt og forteller om vold fra partner. Du er redd for at partneren skal drepe henne.

Kan du bryte taushetsplikten i dette tilfellet?

- A Nei, fordi hendelsen ikke antas å være alvorlig nok.
- B Ja, fordi menneskerettighetserklæringen er overordnet taushetsplikten
- C Nei, fordi taushetsplikten din som helsepersonell er absolutt
- D Ja, fordi du har plikt til å avverge alvorlig skade på person

0000159F5672b5892

65

For styring av helsesektoren kan vi skille mellom sentraliserte og desentraliserte modeller. Sentraliserte modeller innebærer at Staten styrer, mens styringen i desentraliserte modeller kan skje på ulike nivå. Dette kan være region, fylke eller kommune. I tillegg til dette kan vi skille mellom politisk og administrativ styring.

Hvilke styringsmodeller kjennetegner helsesektoren i Norge?

- A Sentralisert politisk og desentralisert administrativ styring av spesialisthelsetjenesten OG desentralisert politisk og administrativ styring av primærhelsetjenesten
- B Desentralisert politisk og administrativ styring av hele helsetjenesten
- C Sentralisert politisk og administrativ styring av hele helsetjenesten
- D Sentralisert politisk styring, men desentralisert administrativ styring av hele helsetjenesten

0000159F5672b5892

66

Hva er en omsorgsbolig?

- A En hvilken som helst bolig, men forutsetter at pasienten har fått kommunalt vedtak om omsorgstjenester
- B En kommunal bolig som du får tildelt fordi du ikke klarer å skaffe bolig selv
- C Et bofelleskap for personer med psykisk utviklingshemming, rus- eller psykiatriproblemer.
- D En bolig som er tilrettelagt for bevegelseshemmede og som tildeles ut fra kriterier administrert av kommunen

0000159F5672b5892

67

Diskusjoner om bruk av alternativ behandling dukker stadig opp i media. Det kommer opphetede argumenter for og i mot. Av og til er leger ute i media og advarer mot slik bruk. I norsk lovgivning er rettighetene til å oppsøke alternativ behandling omhandlet.

Er det begrensninger i pasientenes rettigheter til å benytte alternativ behandling?

- A Nei, så lenge den alternative behandleren er godkjent.
- B Nei, så lenge pasienten ikke har alvorlig sykdom
- C Nei, det er ingen begrensninger
- D Nei, så lenge behandlerne er orientert

0000159F5672b5892

68

Hva er hovedessensen i den kjente amerikanske ACE Studien (the adverse childhood experiences study)?

- A** Studien fant at barn som har opplevd belastninger og traumer i barndommen, har mindre psykisk sykdom når de blir voksne, sannsynligvis som følge av post-traumatisk vekst. Det var ingen sammenheng med økt somatisk sykkelighet eller død.
- B** Studien fant at barn som har opplevd belastninger og traumer i barndommen, har økt forekomst av psykiske lidelser når de blir voksne, men ingen sammenheng med økt somatisk sykkelig eller død.
- C** Studien påvist ingen klare sammenhenger mellom grad av belastninger og traumer i barndommen, og senere sykkelighet eller død som voksen
- D** Studien fant klare sammenhenger mellom grad av belastninger og traumer i barndommen og en rekke viktige grunner til økt sykkelighet og død som voksen

000015115572b5892

69

Som kommuneoverlege får du spørsmål fra en politiker i kommunestyret: Hvilke tiltak er best dokumenterte for å redusere alkoholrelatert sykdom og død i befolkningen? Hva er rett svar?

- A** Screening for alkoholproblemer i allmennmedisin, og oppfølging av risikopersoner i ruspoliklinikker
- B** Lovregulering av pris (skattlegging) og begrensnig av tilgjengelighet
- C** Undervisning om alkohol og relaterte problemer i skolene
- D** Kampanjer for å opplyse befolkningen om skadelige effekter av alkohol kombinert med reklameforbud

000015115572b5892

70

I Norge er ambisjonen å tilby like gode helsetjenester til alle uavhengig av sosioøkonomisk status og bosted.

For hvilke helsetjenester har vi oppnådd rimellig rettferdig tilgang?

- A** Fastlege og sykehusinnleggelse.
- B** Fastlege og tannlege.
- C** Spesialisthelsetjenester og sykehusinnleggelse.
- D** Sykehusinnleggelse og tannlege.

000015115572b5892